

Innst. S. nr. 113

(2001-2002)

Innstilling frå kommunalkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen og Per Sandberg om at bestemmelsene om nattarbeid i lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. endres for å oppnå økt fleksibilitet

Dokument nr. 8:33 (2001-2002)

Til Stortinget

SAMANDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endringer i lov om arbeidervern og arbeidsmiljø mv., slik at lovens bestemmelser om nattarbeid blir mer fleksible ved at loven hjemler økt adgang til å utføre nattarbeid i flere typer virksomheter."

I dokumentet vises det til at lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. har som utgangspunkt at nattarbeid er forbudt. Unntak fra denne hovedregel er hjemlet i lovens §§ 42-43.

I en del bedrifter, for eksempel innen elektronikkproduksjonen, er det ifølge lovens bestemmelser i utgangspunktet forbudt å utføre nattarbeid. Nattarbeid kan imidlertid avtales med de tillitsvalgte for en periode inntil 6 måneder. Tillatelse til nattarbeid ut over 6 måneder skal etter loven alltid skje etter tillatelse fra Arbeidstilsynet.

Forslagsstillerne påpeker at det finnes eksempler på at Arbeidstilsynet nekter bedrifter å utføre nattarbeid selv om både bedriftsledelsen og et flertall av de ansatte ønsker å få utføre slikt arbeid.

I en del teknologibedrifter har det oppstått problemer på grunn av de lovmessige reguleringer av nattarbeid. Vanskeligheter med å kunne kjøre 3-skiftarbeide svekker konkurransevnen og truer arbeidsplassene.

Forslagsstillerne viser til at det er bebudet en bred og helhetlig gjennomgang av lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. Dette arbeidet kan imidlertid kunne ta inntil flere år. Det haster med å endre enkelte skjevheter i loven, blant annet å gjøre bestemmelsene om arbeidstid og nattarbeid mer fleksible. Disse endringer bør derfor behandles så fort som mulig.

I avtalen mellom NHO og LO for tariffoppgjøret 2000 er intensjonen om mer fleksibel arbeidstid omtalt. Forslaget som er fremmet synes således å ligge godt innenfor hva partene i arbeidslivet selv har blitt enige om.

MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Fleirtallet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sigvald Oppebøen Hansen, Reidar Sandal, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Signe Øye, frå Høgre, Peter Gitmark, Hans Kristian Hogsnes og Kari Lise Holmberg, frå Framstegspartiet, Arne Austenå og Per Sandberg, frå Kristeleg Folkeparti, Anita Apelthun Sæle og Ivar Østberg, og frå Senterpartiet, leiareren Magnhild Meltveit Kleppa, viser til brev frå statsråd Norman frå 11. februar 2002 som er lagt ved innstillinga.

Eit anna fleirtal, medlemene frå Arbeidarpartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Senterpartiet, er samd med statsråden i at spørsmålet om endringar i regelverket som gjeld nattarbeid bør handsamast i samband med andre vurderingar som gjeld arbeidsmiljølova og at det difor blir tema i Arbeidslivslovsutvalet.

Et tredje flertall, medlemene fra Arbeiderpartiet, fra Sosialistisk Venstreparti, Helge Bjørnsen og Heikki Holmås, og Senterpartiet, ser ikke at det er behov for å utvide adgangen til overtid utover dagens bestemmelser nå. Dagens rammer gir nødvendige og tilstrekkelig rom for overtid. Flertallet viser for

øvrige til egne og flertallets merknader i Innst. S. nr. 234 (2000-2001).

Flertallet vil derfor foreslå at Dokument nr. 8:33 (2001-2002) avvises.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at flertallet i komiteen ikke samsvarer med flertallet i Stortinget. Disse medlemmer foreslår at dokumentet vedlegges protokollen. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Dokument nr. 8:33 (2001-2002) - forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen og Per Sandberg om at bestemmelsene om nattarbeid i lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. endres for å oppnå økt fleksibilitet - vedlegges protokollen."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har registrert at et regjeringsoppnevnt, parts sammensatt utvalg har fått mandat å gjennomgå hele arbeidsmiljøloven med sikte på revisjon. Disse medlemmer finner det derimot ikke nødvendig å måtte avvende bestemmelsene om nattarbeid til utvalgets innstilling foreligger, disse medlemmer mener det bør være uproblematisk å behandle dette som en separat sak, uten at fremdriften for utvalget måtte lide, eller at helheten blir svekket av den grunn. Disse medlemmer viser også til, i likhet med forslagsstillerne, at Arbeidslivslovutvalget sannsynligvis vil måtte bruke uforholdsmessig lang tid, sannsynligvis flere år. Disse medlemmer er av den oppfatning at dette er endringer som haster.

Disse medlemmer mener hensynet til et betydelig antall teknologibedrifters fremtidige rammebetingelser og en styrking av eksisterende arbeidsplasser bør være det grunnleggende argument for en avklaring allerede på nåværende tidspunkt.

Disse medlemmer viser også til avtalen mellom NHO og LO for tariffoppgjøret 2000 hvor fleksibelt arbeid er omtalt, og tolker dette dithen at partene i arbeidslivet faktisk allerede er enige om endringer. Disse medlemmer mener derfor det vil være galt

at disse avgjørelsene ikke kan avklares før Arbeidslivslovutvalget legger frem sin innstilling.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endringer om arbeidervern og arbeidsmiljø mv., slik at lovens bestemmelser om nattarbeid blir mer fleksible ved at loven hjemler økt adgang til å utføre nattarbeid i flere typer virksomheter."

FORSLAG FRÅ MINDRETAL

Forslag frå Høgre og Kristeleg Folkeparti:

Forslag 1

Dokument nr. 8:33 (2001-2002) - forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen og Per Sandberg om at bestemmelsene om nattarbeid i lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. endres for å oppnå økt fleksibilitet - vedlegges protokollen.

Forslag frå Framstegspartiet:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endringer om arbeidervern og arbeidsmiljø mv., slik at lovens bestemmelser om nattarbeid blir mer fleksible ved at loven hjemler økt adgang til å utføre nattarbeid i flere typer virksomheter.

TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen viser til dokumentet og til det som står framfor, og rå Stortinget til å gjere slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:33 (2001-2002) - forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen og Per Sandberg om at bestemmelsene om nattarbeid i lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. endres for å oppnå økt fleksibilitet - vert å avvise.

Oslo, i kommunalkomiteen, den 14. mars 2002

Magnhild Meltveit Kleppa
leiar og ordførar

Hans Kristian Hogsnes
sekretær

Vedlegg

Brev fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet v/statsråden til kommunalkomiteen, datert 11. februar 2002

Dokument nr. 8:33 (2001-2002)

Jeg viser til Kommunalkomiteens brev av 22. januar 2002 med oversendelse av Dokument nr. 8:33 (2001-2002) Forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen og Per Sandberg om at bestemmelsene om nattarbeid i lov om arbeidervern og arbeidsmiljø mv. endres for å oppnå økt fleksibilitet.

Et regjeringsoppnevnt, partssammensatt utvalg (Arbeidslivslovutvalget) har fått i mandat å gjennomgå hele arbeidsmiljøloven med sikte på en revisjon. Et av punktene i mandatet handler om arbeidstid, hvor det bl.a. heter at "De enkelte rammer og vilkår for arbeidstidens lengde og plassering skal vurderes med sikte på å oppnå mer fleksibilitet både for den enkelte arbeidstaker og for virksomhetene." Spørsmålet om en eventuell endring av bestemmelsene om nattarbeid er et av

de temaene utvalget skal behandle i denne sammenhengen.

De enkelte spørsmålene under temaet arbeidstid henger nøye sammen, og det er viktig at utvalget får anledning til å se mest mulig helhetlig på temaet. Jeg vil derfor sterkt anbefale at spørsmålet om endringer i bestemmelsene om nattarbeid ikke tas ut og behandles som en separat sak, men at det blir liggende som en del av utvalgets mandat.

For øvrig kan jeg opplyse at Regjeringen om kort tid vil legge frem et forslag om å oppheve lov om åpningstider i varehandelen. Forslaget vil medføre en mindre endring i nattarbeidsbestemmelsen i arbeidsmiljøloven og vil føre til at det ikke lenger vil være begrensninger i adgangen til nattarbeid for arbeidstakere ved utsalgssteder.